

Aktivní studiové near-field monitory

APS IO SOFTDOME

Petr Los
los@music-store.cz

Myslím, že jsem již několikrát psal o těžkém údělu nových výrobců audio zařízení, kteří se pokoušejí získat si přízeň odborné zvukařské i muzikantské obce a nalézat v ní své klienty. Mohlo by se zdát, že v souboji s již etablovanými konkurenty nemají tito nováčci na delší život šanci. Přesto najdeme v současné době několik značek, kterým se vstup na ozářenou scénu povedl. Za úspěšným debutem obvykle nestojí vidina rychlého zisku, jako spíše mnohaleté zkušenosti z oboru a poctivá snaha vytvořit kvalitní produkt.

Troufám si napsat, že takto zřejmě spatřily světlo světa velice zajímavé a svěbytné mikrofony od šanghajske sE Electronics, úžasný a zvukově dokonalý studiový hall Bricasti či v neposlední řadě též monitory polské provenience Audio Pro Solutions, zkráceně APS. Kdopak by tušil, že na místě firmy Tonsil, která vyráběla reproduktory pro celé Polsko, vznikne firma nová, vyrábějící špičkové studiové monitory, které se stanou součástí poslechových soustav producentů a zvukových mistrů na celém světě. Firma APS sídlí v malém (asi třicetitisícovém) městečku Swarzedz v Polsku. Délka její existence je poměrně krátká, ale kvalita těchto monitorů již stačila tuto firmičku katapultovat do nejvyšších pater světové úrovně. A všichni víme, že konkurence v této oblasti je nemalá. APS disponují všemi moderními technologiemi nutnými pro výrobu tak citlivého zařízení, kterým studiové monitory jsou. Ke konstrukci používají vysoce kvalitní komponenty, reproduktory dodává na zakazku norská firma Seas.

POHLED ZEPŘEDU

Firma APS produkuje dva základní typy bi-amp referenčních studiových monitorů. Prvním z nich je model AEON (před nedávnem testovaný také na těchto stránkách). Je určený především do větších profesionálních studií (režii). Druhým je pak model IO doporučený výrobcem do režii menších. Monitor je též charakterizován jako nearfield a je možné ho díky konstrukci použít i v méně vhodných zvukových prostorech. Je určený pro blízký až středně vzdálený poslech. Jedná se o 335 mm vysoký, 263 mm hluboký (s chladičem zesilovače činí hloubka 300 mm) a 212 mm široký monitor. Mnou testované provedení je elegantně černě lesklé a musím přiznat, že i velmi příjemné na dotyk. Díky lesklému povrchu půjde velmi dobře z monitorů stírat prach, ten věčný nepřítel hudebních režii. Barvu monitorů si může zákazník vybrat dle barevného vzorníku na webu výrobce. (Pro úplnost je třeba dodat, že v případě nadstandardních barev je třeba počítat i s nadstandardním příplatkem.)

Doporučená cena: 23 482,- Kč/1 ks

Distributor: Audiopro s.r.o.

Lužná 591, 160 00 Praha 6

tel.: 257-011-177

sales@audiopro.cz, www.audiopro.cz

Přední strana monitoru disponuje difrakčním zaoblením eliminujícím rozličné nechtěné zvukové odrazy a vlnění při menším stereoslechu. Monitor je dvoupásmový. Vyrábí se ve dvou provedeních. První, který jsem měl k dispozici, měl látkový jednopalcový tweeter, zatímco druhý (a také dražší) model disponuje titanovým tweeterem stejné velikosti. Oba modely pak mají shodně sedmipalcový středobasový woofer (gumové okraje, papírová membrána) od výše zmiňované norské firmy Seas. Na čelní straně též vyúsťují dva trubcové basreflexové otvory. Kmitočtový rozsah tohoto monitoru zabírá od 44 Hz až do 30 kHz. Výšky i basy mají každý po 70 W výkonu. Již první pohled napovídá, že se jedná o velmi kvalitní a pevnou konstrukci zamezující nežádoucím zvuk ovlivňujícím vibracím.

ZADNÍ STRANA

Již jsme si zvykli, že u aktivních monitorů bývají na zadní straně umístěny ovládací prvky a konektory. Ne jinak je tomu i u našich APS IO. Zde je dominantním a nezbytným prvkem velký žebrovaný chladič odvádějící přebytečné výkonové teplo. Pod ním se nachází síťový nepodsvícený spínač a PSU zdířka s pojistkou. Nad chladičem můžeme nalézt tři otočné hermetické krokové přepínače s gumovými knoby, jejichž chod je výrazně spolehlivější, než u obyčejných potenciometrů s odporovou dráhou. Fakt, že na rozdíl od klasického potenciometru tyto umožňují snadno trefit souběh mezi nastavením levého a pravého monitoru, je na snadě. Dále jsou zde dva malé kovové pře-

pínače, vstupní kombinovaný XLR/jack a výstupní zdířka v provedení též XLR Neutrik. Přímo se vstupním konektorem je spojen první otočný krokový přepínač, jehož prostřednictvím si může uživatel regulovat vstupní citlivost monitoru (30 až -10 dBu). K tomuto přepínači

se též váže indikace na přední straně, kterou výrobce vkusně zapracoval do loga firmy. Vedle elegantního modře svítícího nápisu APS, který nás informuje o tom, že monitor je zapnutý, se nachází černobílý symbol reproduktoru. Pokud je signál příliš silný, symbol červeně problikává a informuje uživatele, že je v činnosti ochranný limiter. Na zadní straně se dále nachází další krokový přepínač - Tweeter Level - ovlivňující hlasitost tweeteru (-5/+3 dB). Zvukový mistr si tak může zesílit výškovou projekci nahrávky, nebo ji naopak může snížit. Třetím a posledním přepínačem - Bass Booster or Roll Off - je možné upravit hlasitost wooferu. Nad tímto ovladačem se nachází přepínač funkce Bass Controller ON/OFF. Jím můžeme nastavenou basovou úpravu jednoduše vypnout. Posledním ovládacím prvkem je odzemnění Ground/Lift. V případě zvukových ruchů a zemních smyček při natáčení třeba v terénu přijde tato funkce velmi vhod.

Uvnitř monitoru má každý z reproduktorů svůj samostatný zesilovač. Kvalita elektroniky je zřejmá, neboť byly použity prvky BurrBrown (OPA 2134 a OPA 134) známé i z jiných velmi kvalitních předzesilovačů a channel stripů. Výkonové tranzistory TOSHIBA 2SA1943/2SC5200

tory jsou samozřejmě magneticky stíněné, takže nedochází k žádným problémům v blízkosti počítačových monitorů ani televizních obrazovek.

NAHRÁVÁME

Monitory jsem si připravil v souvislosti s natáčením pardubické kapely Rain

“Po týdnu práce s monitory APS IO mohu s klidným svědomím prohlásit, že světový úspěch této firmy není náhodný, ale zcela zasloužený.”

pracuji pro středobasovou sekci, zatímco jakostní integrovaný obvod TDA 7294 pohání tweeter. Aktivní výhybka dělí signál na 1,5 kHz se strmostí 24 dB/okt. Odstup signálu od šumu je 103,5 dB (vážený křivkou A). Proti lupancům při zapnutí je IO chráněn ochranou zpožděného zapnutí tak, aby se nepoškodil reproduktor. Moni-

Brothers. Rozhodl jsem se totiž prozkoumat tyto - v zahraničních odborných médiích tolik opěvované - bednyky poněkud zevrubněji a ne pouze tím, že si přes ně pustím několik CD a vyřknu soud. Monitory APS IO se se mnou zúčastnily plnohodnotného čtyřdenního natáčení. Instalace monitorů byla téměř

bleskurychlá a bezproblémová. Jen jsem se nemohl rozhodnout, zda monitory zůstanou stát, či je položím. Protože jsem je měl umístěny na svých monitorech, byl tweeter v poloze nastojato dost vysoko nad mou hlavou. Zvolil jsem tedy nakonec ležatou polohu. Některé monitory toto neumožňují (např. Genelec), ale zde jsem neviděl problém. Na první poslech mi přišel zvuk IO jakoby prázdný a neosobní. Snažil jsem se zaměřit na detaily ve zvuku (začínali jsme rytmikou). Ty jsem vnímal zřetelně, ale jinak jsem byl ze zvuku stále nesvůj. Přepnul jsem na monitory Alesis, kterými je vybaveno studio. Ve srovnání s IO hrály náhle jakoby středově a zamlženě. Ve zvuku byl menší podíl basů. (Samozřejmě je třeba přihlídnout k tomu, že Alesis jsou pasivní boxy.) Přišlo mi, že ve zvuku vyprodukovaném IO je naopak basová složka slyšet dost a má tendenci trochu vylézat z nahrávky. Všechny otočné přepínače jsem však měl v nulových pozicích. Zkusil jsem basový woofer trochu ubrat a vše bylo mnohem lepší. Musím zde též pochválit krokové přepínače i s jejich gumovými knobby. Po chvilce tréninku jsem už nemusel monitory otáčet zadní stranou k sobě, ale nastavení přepínačů jsem zvládal poslepu. Na knobech je totiž nulová hodnota vystouplá, takže v praxi pak stačí hmatnout a otočit. Při natáčení zpěvu a akustické kytary jsem si začal uvědomovat, jak detailně a vyrovnaně monitory hrají. Je slyšet zřetelně každý sebemenší ruch. Jakákoliv korekční změna je ve zvuku cítit. Po skončení nahrávání jsme společně skladby poslouchali a já zkoušel prostě jen hýbat poměry nástrojů. Bylo hned

slyšet, kde bude potřeba frekvenci přidat nebo vyříznout. V monitorech jsem jasně rozpoznal to, jak některé frekvence mají tendenci se mezi sebou "mydlit". Škoda přeshkoda, že akustickým nástrojům nebyl během nahrávání dán větší prostor.

POSLOUCHÁME

Na závěr testování jsem si programově přinesl do studia několik svých oblíbených (hudebně i zvukově) CDček a kousky z nich použítel a analyzoval. Jako první jsem si vybral svou oblíbenou kapelu The Philosopher Kings. Už bohužel neexistuje, ale její sofistikované spojení jazzových motivů, lubových kytar, elektrického kontrabasů a chytrých melodií opravdu stojí zato. Nahrávka je krásně čitelná a i při vypnutých basech je srozumitelný kontrabas versus bicí. Výtečná práce s mono nástroji versus s těmi sejmутými do stera. Skvělá čistota projevu, je zřetelný každý detail. Výborné jsou ambientní prostory. Zcela zřetelně slyšitelná je měkká komprese na zpěvu, která je zřejmě záměrem. Zpěv maličko nasycává, ale ne nepříjemně.

Jako další jsem si pustil rapmetalovou kapelu Stuck Mojo. I přes tvrdost stylu je nahrávka výtečně konkrétní. Trochu se mi nelíbil papírově chemický šlapák, ale výborný je zvuk kytar a skvělý je i suchý zpěv bez hallu. Monitory IO zvládají zvukovou projekci i vysoké hlasitosti bez zjevných vibrací či zkreslení.

Dalším testem byl můj oblíbenec Tom Waits s albem Mule Variations. Toto album znám velmi

dobře. Fascinuje mě jeho zvuková originalita a syrovost. Když jsem se zaposlouchal do nahrávky přes IO, uvědomil jsem si, že tracky jsou nevyčištěné. Jsou v nich ponechány i ruchy a hučení. Přirozené prostory, zejména roomy (dle mého názoru skutečné) při poslechu vylezou. U této nahrávky jsem musel trochu stáhnout basy, protože měly tendenci maličko přelézat. Skvěle a zřetelně jsou slyšet kytary s všemožným stupněm zkreslení a zkreslená foukačka hraná přes aparát.

V poslechu jsem pokračoval kultovními Medeski Martin & Wood. Přes monitory IO mě tiito čarodějové znovu oslovili svými analogovými nástroji, které z nahrávky jasně slyšíte, včetně šumů, kliků a přepínání registrů. Opět jsou zde skvěle zvládnuty různé prostory, do kterých umísťují bicí nástroje. Šumy a ruchy se zjevně nepokoušel nikdo odstraňovat. Králem zvuku však zůstává pro mne Johnny Cash a jeho album Unchained. Z monitorů je jasně slyšitelná měkkost a plnost zvuku. Bicí jakoby zdálky kontrastují s Cashovým suchým hlasem bez hallu. Na těchto bednách jsem si poprvé uvědomil barvy kytar Toma Pettyho.

ZÁVĚREM

Po týdnu práce s monitory APS IO mohu s klidným svědomím prohlásit, že světový úspěch této firmy není náhodný, ale zcela zasloužený. Monitory mi stačily velmi rychle přirůst k srdci. Z různých webů jsem zjistil, že firma APS chystá do budoucna výrobu monitorů, které budou konstrukčně i zvukově velmi podobné proslulým "nejreferenčnějším" monitorům Yamaha NS-10. To by byl opravdu skvělý počín, o který bych se velmi zajímal. Po důkladném seznámení s monitory IO totiž věřím, že to u APS dokážu...

"Při natáčení zpěvu a akustické kytary jsem si začal uvědomovat, jak detailně a vyrovnaně monitory hrají."